

PIK XLIV. 1918.

"СВОБОДА"
"LIBERTY"

видається три рази на тиждень
вівторок, четвер і субота.

„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ“
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Безкоштовно, якщо ви не можете заплатити за доставку „СВОБОДА“.

СВОБОДА

ESTABLISHED 1863.

"СВОБОДА"
"LIBERTY"

the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союзу — "СВОБОДА" — Official organ of Ukrainian National Association.

PIK XXIV. ДЖЕРСІ СІТІ, Н. ДЖ., субота 22-го січня 1918. Ч. 10. VOL. XXIV. JERSEY CITY, N. J., Saturday, January 22, 1918. No. 10.

ГРЕЦІЯ ПРОТИ АНГЛІЇ І ФРАНЦІЇ.

Дальша боротьба на границі Буковини і Бесарабії.

Чорногора зриває мирові переговори з Австрією.

ШВЕЦІЯ ВИДАЛА ЗАБОРОНУ НА ВИВІЗ ТОВАРІВ ДО АНГЛІЇ.

ВІЙНА НА БАЛКАНАХ:

ГРЕЦІЯ ПРОТИ АНГЛІЇ І ФРАНЦІЇ.

ЛОНДОН, 20. січня. — Всіх увага звернена під цю пору на близький схід. Положення Греції стає з кожною хвилиною критичнішим. Греція мусить стати по одній або другій стороні.

Грецький король рішився схопити за озброєння і виставити на поміч німецьких союзників, щоб ратувати честь своєї держави перед Англією і її союзниками, які знову наважилися ся прогнати його з престолу.

З Атен надійшли вісті, що грецький король вівав союзників, щоб вони зовсім оборонили грецьку територію. В понеділок на засіданні парламенту має бути поставлено внесення, щоб силою увільнити Грецію від чужих військ. Сподіють ся, що внесення король ухвалить більшу частю голосів.

З ЧОРНОГОРИ НЕМА ЖАДНИХ УРЯДОВИХ ВІСТІЙ.

РИМ, 20. січня. — З терену війни не надійшли жадні урядові вісті. Прямі донесення подають, що король Ніколай знаходиться в місті Подгоріца та що зриває переговори з Австрією і рішився ся дальше боронити Чорногору.

Коли оті вісті є правдиві, то пологоса протиріччя підняв король Ніколай була неправдливо. В останніх двох днях не було з обох сторін жадної урядової вісті.

ВІЙНА З РОСІєю:

ДАЛЬША БОРЬТБА НА ГРАНИЦІ БУКОВИНИ.

БЕРЛІН, 20. січня. — Міністерство війни в Відні оголошило оті вісті: „Боротьба на границі Бесарабії коло Тополевця і Бояна триває дальше. Буладе товсюдні діяння, товнедіє відперла значно військільки відділи російські, задляючи їм такі втрати.“

Цілий терен перед нашими становищами востелений трупами Москалів. На просторі босові ділі, якого боронити один батальон війська, найдемо по 800 до 1000 трупа.

„У охидній Галичині відбувають ся лише перестрілки гармат“.

МОСКАЛЯМ РАЗ ЗА ЗИМНО, ДРУГІЙ РАЗ ЗНОВА ЗА МОРО.

ПЕТРОГРАД, 20. січня. — Урядовий заїт російського штабу звучить:

„На річці Дніпро панують великі морози, тому наотдла хвилює перерва у воєнних операціях.“

„На Буковині по воєнним сингу наступила відлига, що такво не дозволяє на більшші воєнні операції“.

НАПРУЖЕНЕ МІЖ ШВЕЦІєю А АНГЛІєю.

СТОКГОЛМ, (Швеція), 20. січня. — Швецьке правительство видало заборону вивозити зерно до Англії. Се має бути відміняно за омоніфіковані Англією поїздах пересилки, призначені до Швеції.

В найближчих днях має відбутися нарада членів кабінету з огляду дальшої тактики супроти Англії.

ЯК І КОЛИ СКІНЧИТЬ СЯ ВІЙНА?

Відповіді на повисні два питання належать безперечно до загадок. „Висхід війни все є сумнівний“, каже посьонорці. Та се однак не шкідить нікому, що вже інші багато знавців і незнавців пишуть і предкажуть висхід війни. Зовсім природно, що всі ті пророчества опирають ся в першій мірі на симпатії до одної із воюючих сторін. І так кожний Німець і Австрієць воюють, що Німеччина і Австрія вигривають; кожний Англієць і Француз, що Англія і Франція вигривають, а кожний знова Москаль, вірить, що Росія мусить побідити. Інакше воно і не може бути, як довго котрася з держав не є ще зовсім розбито.

Такесмо рік має ся і шодо часу, як довго війна буде тривати. Одинокі правдиві відповіді на се питане була би. Війна буде так довго тривати, доки не скінчиться ся. В отій дотепній відповіді міститься ся зарозум і відповіді на ріжні відгадування шодо часу тривання війни. Коли лише війна розпочала ся, відгадували ріжні поважні люди і предкаждали ріжко: від трох місяців до 25 літ.

З того однак ще не виходить, що всі пророчества є безцвітими. При так великій скількох ріжнородних пророчств найдуть ся прецизи такі, що може і сповнитися ся. Сповнитися ся можуть такі пророчества, які не полягають на самій симпатії, але на ріжних певних фактах. Такими головними фактами є в першій мірі дотеперішні успіхи воєнні обох воюючих сторін.

Теперішнє воєнне положення.

По одній стороні стоїть Німеччина, Австрія, Туреччина і Болгарія.

По другій стороні: Англія, Франція, Росія і Італія, та необхідні військ бельгійських, сербських і чорногорських.

Успіхи на руші.

В руках німецьких союзників знаходиться на сході діла Польща і Румунія, майже ціла Литва, часть Білої Руси і України; на заході — майже ціла Бельгія і велика часть північної Франції; на півдні — ціла Сербія, майже ціла Чорногора і більша часть Албанії.

В руках англійських союзників знаходиться ся на сході: 7 повітів східної Галичини; на півдні — два містечка (Монфальконе і Традоска) і кілька десятків надграницьких сіл. На заході Французі зайняли кілька німецьких містечок стій на потруччю Альпів.

Успіхи на морі.

Німеччина отримала свої воєнні в Африці і Азії. Крім сего отримала кілька воєнних кружильні і кілька десятків укріплень до підводних лодок.

Натомість англійська флотія удержує своє панованє і контроль на морі, хоч не без значних втрат у воєнних та торговельних кораблях. Англія і її союзники отримали 10 воєнних кораблів („дредноутів“), побити великого числа кружильні і інших поменших кораблів, та около 700 парових торговельних. Німечка і австрійські відповідні лодки продовжують свою акцію на Північній і Середземній морях.

Головні терени війни.

На сході босва лінія тягнеть ся майже в рівній лінії з півночі на південь — від Балтійського моря дозвж ріки Дніпн на півдні до „Плиських болот“, відтак дозвж ріки Стри, Ікви, Серета, Стрипи і Дністра, описує дозвж бесарабсько-буковинської границі аж до границі Румунії. Отса босва лінія числить около 1000 кілометрів в довжину (босва лінія в зимі з р. 1914 на 1915 числила 1500 кілометрів). Від трох місяців не зайшли в ній жадні важливі зміни.

На заході босва лінія тягнеть ся від каналу на півдні від Остенди через концеві Вольф, відтак дівколомем в північній Франції аж до границі Швейцарії. Від року отса лінія злигала незначні зміни в кордисті.

На півдні англійські і французькі війська зайняли грецьку містечку Солунь, терен на північ від сего міста аж до границі Сербії і Болгарії і кілька грецьких островів.

Італійські війська, скріплені недопитками сербських і чорногорських військ, держать це в своїх руках прибережні міста Албанії.

На терені війни Австрії з Італією босва лінія тягнеть ся дозвж границі Тиролю, відтак дозвж ріки Ізонцо до Адриського моря. Від 8 місяців не зайшли там найменша зміна.

В Азії є під ту пору три воєнні терени: на Кавказі (пограблені Росії і Туреччини), в Персії і в Мезопотамії над рікою Тигром. Задля браку відповідних збройних і доріг оті воєнні операції є в порівнянні з другими відрадною вартістю. Правдоподобно четвертим тереном війни в Азії буде околиня над Суецким каналом.

Росія і Балкан були в р. 1915 головним тереном війни.

Як се показує повисше отовстановлене, то в р. 1915 головним тереном війни були: Росія і Балкан.

На терені війни з Францією і Італією була вправді проба зі сторони союзників передіти українські війні Італії і Австрії. В ті цілі союзники розпочали кількакратно наступ, але вони були безуспішні. Кожний наступ скінчив ся скоро, приносячи тяжкі втрати для наступаючих сторін.

Зате наступ німецьких союзників в Росії увінчав ся величезним успіхом. Москалі були прирешені не лише остротити майже цілу Галичину, але стротити також около 500.000 квадратних кілометрів території російської. Не менше успішній був наступ німецьких союзників в Сербії і Чорногорії, який скінчив ся занятєм обох тих королівств.

Незвичайним успіхом німецьких союзників було також прогнане Англії і Франції з Галліполі, їх криї, шодобути Царгород і осягнути величність з Росією, не здійснених ся.

Де розпочать ся рішуча битва?

Нині нема жадного сумніву, що головним тереном рішучої битви буде Росія.

Головні причини, які за тим промовляють, є чисто воєні і політичні. Дотеперішня війна амкала, що російська армія, хоч чисельно більша, не могла устояти ся перед ударом військ німецьких союзників, помімо двох сильно укріплених ліній (Ново-Георгиевск — Варшава — Івангород і Ковно — Гродно — Брест литовський). Російська армія стралила дотепер понад 2.000.000 військ в самих лише полонених. Вона стралила дотепер понад 2.500 гармат, величезне число машинних кріїв і карабінів, та велику кількість засобів у ріжних інших воєнних матеріялах. Дальше треба тут взяти під увагу, що Росія стралила в дотеперішних битвах свої найліпші війська.

Таном і оправа достави амуніції значно для Росії погіршила ся. До занята Сербії Росія одержувала амуніцію і інші потрібні їй матеріяли трома доріжками: через Архангельськ, через Владивосток і через Солунь (т. є. з Греції з Солуня дорогою через Сербію і Румунію). Росія, стративши такі центри промислові, як Польшу, Литву і Курляндію, мусить тепер числити ще більше на довіз амуніції з заграниччя, ніж се було в початок війни. Дві треті часті воєї амуніції з заграниччя приходили через Солунь, а лише одна третя через Архангельськ і Владивосток. Тепер одна третя часті амуніції з заграниччя приходила через Владивосток і Архангельськ. Задля того тепер питання, чи через Владивосток і Архангельськ може Росія дістати потрібну їй кількість амуніції? На се питане відповідають воєні знавці, що ні.

І так, як на весну в р. 1915 бран амуніції спричинили російській армії розгром, то тепе грозять їй і з весною сего року.

Російська армія є сильно дезморалізована. Деморалізація серед російських військ викликала часті неповодження, стричені головню нездароту отіх головних командантів. І сему не зарадиено описати ані усуванем давних ані іменованем нових командантів. Деморалізація була головною причиною, що в поодиноких битвах по 100.000 Москалів брано в полон. Число припинило ся до сего так само і лише зрешення і недостатність зовнесотен російських солдатів є виявленою і одті.

Дальше треба згадати, що кіншні війна виникла від жовіра не лише поєлух і відважжє і відважжє обрешованья. Ось обрешованє є кінче не лише на босові лінії, але і по зоно. Ось величезна воєнна машина потребує дуже великого числа обрешованих людей; щоб могла правильно порушати ся, тут згадати хот би про правильний рух на збройних, про довіз живильності і амуніції, про воєні будови доріг і мостів, санітарні заведення і т. д. Сему Росія зарадиати не може задля браку обрешованих людей. Сего не дасть ся зробити ані за рік ані за два, — се праця цілжєх років.

Зі всіх повисше наведених фактів показуєт ся, що в порівнянні з армією Французів, Англієць і Італійців, армія російська є жалюгідна. І яраз тому Німеччина і Австрія відме на перший раз розпрату з нею.

З тут же і другі дальші причини, які промовляють за наступом в глибо російських земель. Іменно, кождо Росії

пришлось ся навіть втратити Польшу і заключити мир з Німеччиною і Австрією, то Росія все таки буде представляти для них поважну небезпечку. Тратячи Польшу, з 20 міліонним населенням, Росія позистало би все ще понад 145 міліонів населення т. є. більше, ніж має тепер Німеччина і Австрія разом. Тому Австрії і Німеччині мусить залежати на тім, щоб територію Росії то можливим границь зменшити. І тому явраз треба надіяти ся, що дальший наступ союзних військ буде має на цілі не лише розгромлене російської армії, але і занятє дальших земель. Такими землями є: Україна, Біла Русь, і Прибалтійський край (Лівонія і Естонія).

Беручи під увагу воєні згляді, то такий наступ не є річчю неможливою. Проста лінія від Петрограда до Одеси числить мало що понад 1.000 кілометрів, то значить довжина отсі лінії рівнаєт ся теперішній босові лінії. Відалене теперішньої босові лінії від повоює згаданіх числить перевищо 350 кілометрів. Коли отже в минулому році союзні війська протгом місяця посусли ся від Івангорода до Пінська, то значить о 400 кілометрів, помімо двох незвичайно сильних оборонних ліній і трудного багнитого терену, то є річчю дуже можливою, що союзні війська вже в короткій часі по розпочатю нової офензиви в Росії стануть під Києвом і Одесою на півдні, а під Петроградом на півночі.

Успішний наступ в Росії буде мати

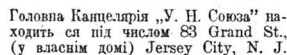
таком рішучий вплив на становище обох сусідних держав, а іменно на Румунію і Швецію. Нова неудаха Росії може легко спричинити те, що Румунія і Швеція стануть по стороні німецьких союзників. Румунія могла би числити занятиє Фінляндії. Обі ці держави захоували ся досі доволі на шір зовсім неувраливо, хоч, коли більше припущати ся, воно так не було і не є. Румунія досталає німецькими союзниками зброю і має, а Швеція є знова головним торговельним посередником між Німеччиною і Америкою. Отса поспішає справу доволі навіть до сильшого заострення відносин між Англією а Швецією.

Всі ті повисше наведені причини

дозволяють здогадувати ся, що Німеччина і Австрія з весною, скоро підоскнуть доріжки і воєні операції будуть можливі, вдарять з цілою силою на Росію.

Цілковита побіда Росії і прирешення її до заключення мира припншить кожде війни. Побіда над Росією принесла би німецьким союзникам також і побіду на заході: Італія, яка досі не виволіла війни Німеччині, перша розпочала би мирові переговори з Австрією, а за нею мугли би пійти Франція, а вінци і Англія.

Вислід битви оті в Росії поришуть не лише війна цілої війни, але також і час, як довго війна ще буде тривати. Безперечно, що в часі дальших воєнних операцій можуть не зайти ріжні несподіванки, які можуть перехилити побіду на одну або другу сторону.

Година 7-ма вечером 12-ого м. (м. Церковина, простора галія наповнилась публюкою по береги. Каждый з нетерпеливым вижиданем споглядав в сто-

Народне віче в Шікаго, Ілл.

Складаючи забрав слово д. П. Мотало, складаючи справозданс з допещерішної діяльности яко касіер комітету для збираня дрв.

Дальше др. В. Сіменович здає справозданс із соймових обрад, а рівночасно читає текст своєї бесіди, виголо-

ТРАГІЧНА СМЕРТЬ.

Доносити нам, що перед двома днями відобрав собі життя вистрілом з револьвера молодий Українець соціаліст Іван Гундяк з Монесси, Па. Був він співробітником української соціалістичної газети "Робітник" з Квілленд, О. Ся трагічна смерть молодого чоловіка, котрий щойно перед кількома днями оженився, викликала счудоване між знайомими покійного. Причина смерті покищо невідома.

ВІСТИ ВІД ПОЛОНЕНИХ В РОСІЇ.

До нашої редакції прийшла така картка з Росії, від полоненого, ц. і к. диячитанта австрійської армії, В. Маркова: Пропну помістити в Вашій хв. часописи єднуоче оголошенє: «Повідомляю моїх своїх і знайомих в Америці, що я підчас одної битви дістав ся в російський полон. Адрес мій звучить по російськи так: Вартіломеї Марковъ, Военноотнїи офицеръ, Парижынъ н. Вол. Саратовскій гвѣ. Russia».

ПРОТИ ІМЕНОВАНА ОФІЦІРАМИ
— ЖИДІВ.

Російське міністерство війни звернуло, се до св'ятого синоду (се є найвища церковна влада в російській православній церкві, на чолі котрої стоїть цивільний урядник-прокурор синоду) з запитом, як становиться належить запити супроти наміру іменованя Жидів офіцерами. Як звісно, Жиди в Росії виключені з зовсім від авансу на офіцерів. Синод відповів, що Жидів не належить іменувати офіцерами хоч би тому, що підчас великих військових парадів відбувають ся богослуження, в яких офіцери мусять обовязкового брати участь, а донученя Жидів до християнських богослужень виключаюван є як велике огрєшенє між православним населенєм.

НІ СЮДИ НІ ТУДИ..

ВЛАДИКА: Гей, гей, милий Боже, де в заїкар зі своєю фірою! Досі їзда ішла яко-так, а як фіра застрягла в болоті, то ні сюди ні туди. А ті руси Івани замість допомоги, то ще відвертають ся і підсміхують ся...

A. C. BREDO
1221 Arch Street,
Philadelphia, Pa.